

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3231/2021. (V. 28.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság az Egri Törvényszék 1.Pkf.50.095/2020/5. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó gazdasági társaság jogi képviselője (dr. Farkas Ádám kamarai jogtanácsos) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Egri Törvényszék 1.Pkf.50.095/2020/5. számú végzése ellen annak alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérve.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzményei és a panaszban foglaltak az alábbiak szerint foglalkozhatók össze.
  - [3] 2.1. Az indítványozó követeléskezeléssel foglalkozó gazdasági társaság, amely végrehajtási eljárás megindítását kérte egy – 2018. február 21. napján kézbesítési fikció nyomán jogerőssé vált – fizetési meghagyás alapján. A végrehajtás során három részletben összesen 393 611 Ft 2018. október 15. napjáig behajtásra került.
  - [4] Az adós 2018. október 28. napján kérelmet terjesztett elő a kézbesítési fikció megdöntése iránt. Az Egri Törvényszék a 2019. január 18. napján kelt, 2.Pkf.50.445/2018/3. számú végzésével a közjegyző elutasító végzését megváltoztatva helyt adott a kérelemnek, ezért a közjegyző a kiállított végrehajtási lapot visszavonta.
  - [5] 2.2. Az adós az indítványozóval szemben 2019. július 22. napján keresetlevelet terjesztett elő jogalap nélküli gazdagodás címén a behajtott összeg visszafizetése iránt. A Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság a 2020. február 18. napján kelt, 14.P.21.911/2019/11. számú ítéletével elutasította a keresetet.
  - [6] 2.3. Az adós 2020. február 24. napján a fizetési meghagyást kibocsátó közjegyzőnél kérte az indítványozó kötelezését a végrehajtási eljárás során behajtott összeg visszafizetésére és ennek érdekében visszvégrehajtás elrendelését. A közjegyző a kérelmet a 2020. március hó 2. napján kelt, 33017/Ü/70528/2018/7. számú végzésével elutasította. A közjegyzői végzés indokolása szerint a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 56. § (4) és (5) bekezdésében szabályozott eljárás (visszvégrehajtás) csak akkor fogantatható, ha a végrehajtás a Vht. 56. § (1) bekezdése alapján megszüntetésre vagy korlátozásra került, az alapügyben viszont a végrehajtási lapot a Vht. 211. § (1) bekezdése alapján visszavonták, ezért a visszavont végrehajtási lap alapján indult végrehajtási eljárásban levont összeg visszafizetésére kötelezésnek és ennek érdekében visszvégrehajtás elrendelésének nincs helye.
  - [7] A közjegyző végzésével szemben az adós fellebbezéssel élt. Az Egri Törvényszék a 2020. július 14. napján kelt, 1.Pkf.50.095/2020/5. számú végzésével a közjegyző végzését megváltoztatta és kötelezte a végrehajtást kérőt a végrehajtott összeg adós részére történő visszafizetésére, az önkéntes teljesítés elmaradása esetére elrendelte a visszvégrehajtást. A bíróság szerint a fizetési meghagyás jogerejét megállapító végzés hatályon kívül helyezését követően az eljárást jogerősen megszüntették, a rendelkezésre álló adatok alapján megállapíthatóan nem volt az indítványozó követelése iránt újabb eljárás folyamatban, így nem volt olyan határozat, amely alapján végrehajtható okiratot ki lehetett volna állítani. A közjegyző ezen okból rendelkezett korábban a végrehajtási lap visszavonásáról. A bíróság értelmezése szerint a végrehajtási lap visszavonása ekként ugyanolyan helyzetet teremtett, mintha a közjegyző a végrehajtás megszüntetéséről rendelkezett volna a Vht. 56. § (1) bekezdése alapján, melynek feltételei is fennálltak. Ez azonban a Vht. 56. §-ában foglaltak helyes értelme szerint nem zárhatja ki az utóbb bekövetkezett okból jogalap nélkül levont összeg visszatérítésére irányuló kötelezettséget.

A végrehajtási lap visszavonása folytán ugyanis a végrehajtás elrendelésére visszamenő hatállyal jogalap nélkülivé váltak az adóstól levont és az indítványozónak kifizetett összegek. Az indítványozó ezt követően a bírósági határozatban rögzített határidőben eleget tett a visszafizetési kötelezettségének.

- [8] 2.4. A jogerős bírósági végzéssel szemben az indítványozó alkotmányjogi panaszt terjesztett elő. Az indítvány és kiegészítése szerint a támadott bírósági döntés az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésével ellentétes.
- [9] Az indítványozó a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog megsértését az alábbi indokokkal támasztotta alá.
- [10] Egyrészt az alkotmányjogi panasz szerint a bíróság a Vht. 56. § (4)–(5) bekezdésében szabályozott eljárás jogalkotói célját nem vette figyelembe akkor, amikor annak alapját a Vht. 56. § (1) bekezdésén kívül a 211. § (1) bekezdésére is kiterjesztette. Értelmezése szerint ugyanis a két jogszabályhely egymástól lényegesen eltérő rendeltetésű, azok „összemosása” nem engedhető meg. Az indítványozó álláspontja szerint a végrehajtónak a visszévégrehajtást az alapügy keretében kell foganatosítania, az alapügyben a végrehajtási eljárás viszont már 2019. március 9. napján jogerősen megszűnt, így fogalmilag is kizárt volt a visszévégrehajtás elrendelése. Értelmezésében a bíróság olyan szinten szakadt el a jogszabály szövegétől, hogy az a döntését is önkényessé tette, a bíróság jogalkalmazás helyett jogalkotást végzett.
- [11] Másrészt az indítványozó szerint a tisztességes eljáráshoz való jogát a bíróság az indokolási kötelezettség hiányos teljesítésével is megsértette, mert nem jelölte meg azokat a jogszabályi rendelkezéseket, amelyek alapján figyelmen kívül hagyhatta, illetve eltérő tartalommal tölthette fel a közjegyző kézbesítési fikció nyomán jogerőssé vált határozatában foglaltakat, továbbá a Vht. 56. §-a értelmezése során a Vht. 211. §-a szerinti rendelkezések vizsgálatát is elmulasztotta.
- [12] Harmadrészt a jogalkalmazás egységének hiányát felvető érveléssel az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt jogának sérelmét azért is állította, mert meglátása szerint a támadott végzés ellentétes a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság által hozott ítélettel.
- [13] Az alkotmányjogi panasz hivatkozott az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésének sérelmére is, ezzel összefüggésben azonban nem tartalmazott indokolást.
- [14] 3. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e.
- [15] 3.1. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítványozó a panaszát az Abtv. 30. § (1) bekezdésében foglalt határidőben terjesztette elő, továbbá jogosult alkotmányjogi panasz benyújtására, mivel az alapügyben fél volt, ami érintettségét megalapozza.
- [16] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerint alkotmányjogi panasz kizárólag az ügy érdemében hozott döntéssel vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntéssel szemben nyújtható be. Az Abtv. nem határozza meg a bírósági eljárást – az ügy érdemében hozott, vagy egyéb határozattal – befejező bírói döntések körét, ezért az Alkotmánybíróságnak esetenként kell eldöntenie, hogy a támadott bírói döntés az Abtv. 27. § tárgyi hatálya alá tartozik-e {például 3002/2014. (I. 24.) AB végzés, Indokolás [13]; 3152/2018. (V. 7.) AB végzés, Indokolás [18]}. Az Alkotmánybíróság már több döntésében rámutatott, hogy a polgári eljárásjog szabályaira figyelemmel a bírósági eljárást befejező végzésnek azok a végzések minősülnek, amelyeknek joghatásaként a bírósági eljárás (vagy annak valamely szakasza) befejeződik {3239/2017. (X. 10.) AB végzés, Indokolás [11]; 3152/2018. (V. 7.) AB végzés, Indokolás [21]}. Az Alkotmánybíróság a végrehajtással kapcsolatos ügyekben született bírói döntések esetében azt vizsgálja, hogy azok a végrehajtási eljárás érdemében hozott, vagy azt befejező, vagy csak a végrehajtási eljárás során hozott döntéseknek minősülnek-e {lásd például 3092/2020. (IV. 23.) AB végzés, Indokolás [35]; 3278/2020. (VII. 9.) AB végzés, Indokolás [17]}.
- [17] Az Alkotmánybíróság figyelemmel egyrészt arra, hogy a támadott határozat teremtette meg az indítványozó (vissza)fizetési kötelezettségének jogalapját, másrészt pedig arra, hogy azzal szemben rendes jogorvoslatnak nincs helye, a támadott határozatot a bírósági eljárást lezáró döntésnek tekintette.
- [18] 3.2. A panasz a határozott kérelem követelményeinek [Abtv. 52. § (1b) bekezdés] csak részben tesz eleget. Az indítványozó megjelölte a támadott bírói döntést, az Alaptörvény megsérteni vélt rendelkezéseit, az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó jogszabályi rendelkezést, s a panasz az Alkotmánybíróság döntésére vonatkozó kérelmet is tartalmaz. Ugyanakkor a vélelmezett alapjogsérellemmel kapcsolatos indokolás az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésével összefüggésben hiányzik. „Indokolás hiányában a kérelem nem felel meg

határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében írt követelményének, annak elbírálására nincs lehetőség. Az Alaptörvény egyes rendelkezéseinek pusztá felsorolása ugyanis nem ad kellő alapot az alkotmányossági vizsgálat lefolytatására [...]” {34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]} A kérelem tehát csak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése tekintetében felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* és *e)* pontjában írt feltételnek.

- [19] 3.3. Az Abtv. 29. §-a alapján az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz akkor fogadható be, ha a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség lehetőségét támasztja alá vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vet fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {pl. 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [20] 3.4. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozónak a Vht. 56. és 211. §-aihoz kapcsolódó bírói értelmezéssel szembeni kifogásai kizárólag törvényességi szempontúak. E tekintetben az Alkotmánybíróság ismételten hangsúlyozza, hogy „[a] jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. [...] [A] tisztességes eljárás alapjoga [...] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el.” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]}
- [21] 3.5. Az Alkotmánybíróság az indokolási kötelezettséggel összefüggésben előadott érvekkel kapcsolatban arra mutat rá, hogy a bíróság a végrehajtási lap visszavonása [Vht. 211. § (1) bekezdés] és a végrehajtási eljárás megszüntetése [Vht. 56. § (1) bekezdés] közti összefüggéssel foglalkozott, ami a végzés indokolásában is tükröződik. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik „az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása {30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [89]}” {3093/2021. (III. 12.) AB végzés, Indokolás [17]}. Erre tekintettel a támadott határozat nem veti fel annak kételyét, hogy a bíróság a tisztességes eljáráshoz való jog keretei között értelmezett indokolási kötelezettségének ne tett volna eleget.
- [22] 3.6. Az indítványozó jogegységi tárgyú érveivel kapcsolatban az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy a jogegység biztosítása nem az Alkotmánybíróság, hanem – az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdése értelmében – a Kúria feladata {3345/2018. (X. 26.) AB végzés, Indokolás [18]}. „A jogegységi eljárás szabályozásából nem vezethető le Alaptörvényben biztosított jog arra nézve, hogy a Kúria jogegységi eljárást folytasson le [...]. Ennek megfelelően a támadott ítéletek alkotmányosságának megítélése szempontjából nem vet fel sem alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, sem a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet az, hogy a hasonló ügyekben a bíróságok eltérő következtetésekre jutnak [...]” {3136/2019. (VI. 13.) AB végzés, Indokolás [21]}
- [23] 4. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az indítvány nem tartalmaz olyan indokot, ami alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vetne fel, vagy a bírói döntés érdemére kiható alaptörvény-ellenesség kételyét támasztaná alá, ezért az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésére, azt visszautasította.

Budapest, 2021. május 11.

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Czine Ágnes
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Horváth Attila
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Miklós
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Sulyok Tamás
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1782/2020.

